

V. JURISPRUDENȚĂ ÎCCJ

- **ABSTRACT**

RIL

Regarding the activity of the High Court of Cassation and Justice (Judge Panel on the appeal in the interest of the law), three decisions of acceptance were issued regarding: GEO no. 94/2000 on the retrocession of real estate that belonged to religious cults in Romania, Decree-Law no. 115/1938 for the unification of provisions concerning land registers; Government Emergency Ordinance no. 4/2005 on the recalculation of public system pensions from the former State social insurance system, METHODOLOGICAL RULES of 23 September 2004 for the assessment of public system pensions established in the former State social insurance system according to the legislation prior to 1 April 2001, with a view to recalculation in accordance with the principles of Law no. 19/2000 on the public pension system and other social insurance rights, as subsequently amended and supplemented; Law No 132/2017 on compulsory motor third party liability insurance for damage caused to third parties by vehicle and tram accidents.

HP

In relation to the activity of the High Court of Cassation and Justice (the Panel regarding the settlement of certain legal matters), one decision were delivered regarding: Law no. 241/2005 on preventing and combating tax evasion (as in force on 20 November 2018), in conjunction with the Code of Criminal Procedure.

RIL

**DECIZIA ÎCCJ (COMPLET RIL) NR. 21/2023
(M. OF. NR. 1160/21.12.2023): ART. 1 ALIN. (1)
DIN O.U.G. NR. 94/2000 PRIVIND RETROCEDAREA
UNOR BUNURI IMOBILE CARE AU APARTINUT CULTELOR
RELIGIOASE DIN ROMÂNIA**

De Redacția Pro Lege

Decizia ÎCCJ	Complet ÎCCJ	Act normativ	Sumar
Decizia ÎCCJ nr. 21/2023 (M. Of. nr. 1160 din 21 decembrie 2023)	Complet RIL	<i>Art. 1 alin. (1) din O.U.G. nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, rep., cu modif. și compl. ult. Art. 32-34 din Decretul-lege nr. 115/1938 pentru unificarea dispozițiilor privitoare la cărțile funciare</i>	<i>Sintagma „imobile care au aparținut cultelor religioase” are în vedere exclusiv patrimoniul unităților componente ale cultelor religioase, iar nu și patrimoniul unor așezăminte distincte, înscrise în cartea funciară ca proprietari tabulari. O structură a unui cult religios poate dovedi calitatea de fostă proprietară a imobilului a cărui retrocedare o solicită, în sensul că proprietarul tabular a fost un așezământ al său, căruia i-a conferit o masă patrimonială de afectățune prin divizarea patrimoniului său unic, numai prin mijloace de probă directe cu privire la situația juridică pretinsă.</i>

În M. Of. nr. 1160 din data de 21 decembrie 2023 s-a publicat **Decizia nr. 21/2023 referitoare la admiterea recursului în interesul legii privind interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 1 alin. (1) și art. 4 alin. (2)-(5) din O.U.G. nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, republicată, cu modificările și completările ulterioare și art. 32-34 din Decretul-lege nr. 115/1938 pentru unificarea dispozițiilor privitoare la cărțile funciare, cu modificările ulterioare.**

Astfel, Înalta Curte a statuat că „sintagma «imobile care au aparținut cultelor religioase» are în vedere exclusiv patrimoniul unităților componente ale cultelor religioase, iar nu și patrimoniul unor așezăminte distincte, înscrise în cartea funciară ca proprietari tabulari.

O structură a unui cult religios poate dovedi calitatea de fostă proprietară a imobilului a cărui retrocedare o solicită, în sensul că proprietarul tabular a fost un așezământ al său, căruia i-a conferit o masă patrimonială de afecțiune prin divizarea patrimoniului său unic, numai prin mijloace de probă directe cu privire la situația juridică pretinsă”.

Obiectul recursului în interesul legii

Art. 1 alin. (1) din O.U.G. nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, republicată

„(1) Se retrocedează foștilor proprietari, în condițiile prezentei ordonanțe de urgență, imobile care au aparținut cultelor religioase din România și care au fost preluate în mod abuziv, cu sau fără titlu, de statul român, existente în natura și deținute de statul român sau de unitățile administrativ-teritoriale la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, altele decât lacasele de cult, compuse din construcții împreună cu terenul aferent”.

Art. 32-34 din Decretul-lege nr. 115/1938 pentru unificarea dispozițiilor privitoare la cărțile funciare

„Art. 32

Dacă în cartea funciară s-a înscris un drept real în folosul unei persoane, se prezuma ca dreptul exista în folosul ei. Dacă un drept s-a radiat din cartea funciară, se prezuma ca acel drept nu exista.

Art. 33

Cuprinsul cărții funciare, cu excepția ingradirilor și excepțiunilor legale, se considera exact în folosul aceleia care a dobândit prin act juridic cu titlu oneros vreun drept real, dacă în momentul dobândirii dreptului n-a fost notată în cartea funciară vreo acțiune prin care se contesta cuprinsul ei, sau dacă n-a cunoscut pe alta cale aceasta inexactitate.

Art. 34

Rectificarea unei intabulari sau înscrieri provizorii se va cere de orice persoană interesată:

- 1. Dacă înscrierea sau titlul în temeiul căruia s-a săvârșit nu au fost valabile.*
- 2. Sau dacă prin înscriere, dreptul a fost greșit calificat.*

3. Sau dacă nu mai sînt întrunite condițiunile de existența ale dreptului înscris, sau au încetat efectele actului juridic în temeiul căruia s-a făcut înscrierea”.

Decizia ÎCCJ (Complet RIL) nr. 21/2023

Prin **Decizia nr. 21/2023**, ÎCCJ (Complet RIL) a admis recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în consecință, stabilește că: *„În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, republicată, cu modificările și completările ulterioare și art. 32-34 din Decretul-lege nr. 115/1938 pentru unificarea dispozițiilor privitoare la cărțile funciare, cu modificările ulterioare, sintagma «imobile care au aparținut cultelor religioase» are în vedere exclusiv patrimoniul unităților componente ale cultelor religioase, iar nu și patrimoniul unor așezăminte distincte, înscrise în cartea funciară ca proprietari tabulari.*

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 4 alin. (2)-(5) din O.U.G. nr. 94/2000 și art. 32-34 din Decretul-lege nr. 115/1938, o structură a unui cult religios poate dovedi calitatea de fostă proprietară a imobilului a cărui retrocedare o solicită, în sensul că proprietarul tabular a fost un așezământ al său, căruia i-a conferit o masă patrimonială de afectațiune prin divizarea patrimoniului său unic, numai prin mijloace de probă directe cu privire la situația juridică pretinsă”.

**DECIZIE ÎCCJ (COMPLET RIL) NR. 17/2023
(M. OF. NR. 1129/14.12.2023): ART. 2 ALIN. (1) ȘI ART. 4 ALIN. (1)
DIN O.U.G. NR. 4/2005, COROBORATE CU ART. 2 ALIN. (1)
ȘI (3) DIN NORMELE METODOLOGICE DE EVALUARE
A PENSIILOR DIN SISTEMUL PUBLIC, STABILITE ÎN FOSTUL
SISTEM AL ASIGURĂRILOR SOCIALE DE STAT ANTERIOR
DATEI DE 1 APRILIE 2001**

De Redacția Pro Lege

Decizia ÎCCJ	Complet ÎCCJ	Act normativ	Sumar
Decizia ÎCCJ nr. 17/2023 (M. Of. nr. 1129 din 14 decembrie 2023)	Complet RIL	Art. 2 alin. (1) și art. 4 alin. (1) din O.U.G. nr. 4/2005, coroborate cu art. 2 alin. (1) și (3) din Normele metodologice de evaluare a pensiilor din sistemul public, stabilite în fostul sistem al asigurărilor sociale de stat anterior datei de 1 aprilie 2001, în vederea recalculării conform Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale	<i>Art. 169[^]1 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice nu înlătură și nu împiedică revizuirea drepturilor de pensie cu aplicarea art. 2 alin. (1) și art. 4 alin. (1) din O.U.G. nr. 4/2005 privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat.</i>

În M. Of. nr. 1129 din data de 14 decembrie 2023, s-a publicat **Decizia ÎCCJ nr. 17/2023** referitoare la următoarea problemă de drept: „dispozițiile art. 2 alin. (1) și art. 4 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2005, coroborate cu dispozițiile art. 2 alin. (1) și (3) din Normele metodologice de

evaluare a pensiilor din sistemul public, stabilite în fostul sistem al asigurărilor sociale de stat potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, în vederea recalculării în conformitate cu principiile Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, în interpretarea dată acestor texte prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul competent să judece recursul în interesul legii nr. 11 din 25 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 522 din 14 iulie 2015, mai pot fi sau nu aplicate în privința revizuirii drepturilor de pensie cuvenite după data de 1 ianuarie 2016 (când au devenit aplicabile prevederile art. 169[^]1 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare – Legea nr. 263/2010)?”.

Obiectul dezlegării chestiunii de drept

O.U.G. nr. 4/2005

„Art. 2

(1) Recalcularea prevăzută la art. 1 se efectuează prin determinarea punctajului mediu anual și a cuantumului fiecărei pensii, cu respectarea prevederilor Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, precum și a prevederilor prezentei ordonanțe de urgență”.

„Art. 4

(1) Determinarea punctajului mediu anual și a cuantumului fiecărei pensii se face pe baza datelor, elementelor și informațiilor din documentațiile de pensie aflate în păstrarea caselor teritoriale de pensii, cu respectarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1.550/2004 privind efectuarea operațiunilor de evaluare în vederea recalculării pensiilor din sistemul public, stabilite în fostul sistem al asigurărilor sociale de stat potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, în conformitate cu principiile Legii nr. 19/2000”.

Anexa la H.G. nr. 1.550/2004

NORME METODOLOGICE din 23 septembrie 2004 de evaluare a pensiilor din sistemul public, stabilite în fostul sistem al asigurărilor sociale de stat potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, în vederea recalculării în conformitate cu principiile Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare

„Art. 2

(1) Stagiul complet de cotizare utilizat la determinarea punctajului mediu anual reprezintă vechimea integrală în muncă prevăzută de legislația în vigoare la data deschiderii dreptului la pensia de care persoana beneficiază sau care i se cuvine la data începerii operațiunilor de evaluare.

(3) Pentru persoanele ale căror drepturi de pensie s-au deschis în intervalul 1 iulie 1977-31 martie 2001, stagiul complet de cotizare utilizat la determinarea punctajului mediu anual va fi cel reglementat de Legea nr. 3/1977”.

Decizia ÎCCJ (Complet RIL) nr. 17/2023

Prin Decizia nr. 17/2023, ÎCCJ (Complet RIL) *a admis* recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în consecință, a stabilit că: „Prevederile art. 169¹ din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, nu înlătură și nu împiedică revizuirea drepturilor de pensie cu aplicarea dispozițiilor art. 2 alin. (1) și art. 4 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2005 privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat, aprobată cu completări prin Legea nr. 78/2005, cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu dispozițiile art. 2 alin. (1) și (3) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.550/2004 privind efectuarea operațiunilor de evaluare în vederea recalculării pensiilor din sistemul public, stabilite în fostul sistem al asigurărilor sociale de stat potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, în conformitate cu principiile Legii nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare, în interpretarea dată acestor texte prin Decizia nr. 11 din 25 mai 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 522 din 14 iulie 2015”.

**DECIZIE ÎCCJ (COMPLET RIL) NR. 18/2023
(M. OF. NR. 1097/06.12.2023): ART. 21 ALIN. (1), (2) ȘI (5)
DIN LEGEA NR. 132/2017 PRIVIND ASIGURAREA
OBLIGATORIE DE RĂSPUNDERE CIVILĂ AUTO
PENTRU PREJUDICIILE PRODUSE TERȚILOR PRIN ACCIDENTE
DE VEHICULE ȘI TRAMVAIE**

De Redacția Pro Lege

Decizia ÎCCJ	Complet ÎCCJ	Act normativ	Sumar
Decizia ÎCCJ nr. 18/2023 (M. Of. nr. 1097 din 6 decembrie 2023)	Complet RIL	Art. 21 alin. (1), (2) și (5) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie	<i>În cazul nerespectării termenului de 30 de zile reglementat de art. 21 alin. (1) și (2) din același act normativ, penalitățile de 0,2% pe zi de întârziere curg de la expirarea celor 30 de zile în care asigurătorul trebuia să răspundă cererii părții solicitante.</i>

În M. Of. nr. 1097 din data de 6 decembrie 2023, s-a publicat Decizia ÎCCJ nr. 18/2023 privind interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 21 alin. (1), (2) și (5) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, cu modificările și completările ulterioare.

Obiectul dezlegării chestiunii de drept

Art. 21 alin. (1), (2) și (5) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie

În cazul nerespectării termenului de 30 de zile reglementat de art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, cu modificările și completările ulterioare, asigurătorul datorează penalități de 0,2% pe zi de întârziere?

„Art. 21 – Soluționarea cererii de despăgubire

(1) În termen de 30 de zile de la data înaintării cererii de despăgubire de către asigurat ori de către partea prejudiciată, asiguratorul RCA este obligat:

a) fie să răspundă cererii părții solicitante, formulând în scris o ofertă de despăgubire justificată, transmisă cu confirmare de primire, în cazul în care se dovedește răspunderea asiguratului în producerea riscurilor acoperite prin asigurarea RCA, iar prejudiciul a fost cuantificat;

b) fie să notifice părții prejudiciate în scris, cu confirmare de primire, motivele pentru care nu a aprobat, în totalitate sau parțial, pretențiile de despăgubire.”

(2) Dacă în termen de 30 de zile de la depunerea cererii de despăgubire de către partea prejudiciată ori de către asigurat, asiguratorul RCA nu a notificat părții prejudiciate respingerea pretențiilor de despăgubire, precum și motivele respingerii, asiguratorul RCA este obligat la plata despăgubirii.

(...)

(4) Despăgubirea se plătește de către asiguratorul RCA în termen de 10 zile de la data acceptării ofertei de despăgubire prevăzută la alin. (1) lit. a) sau de la data la care asiguratorul RCA a primit o hotărâre judecătorească definitivă sau acordul entității de soluționare a litigiului cu privire la suma de despăgubire pe care este obligat să o plătească. Documentele care stau la baza cererii de despăgubire sunt stabilite prin reglementări ale A.S.F.

(5) Dacă asiguratorul RCA nu își îndeplinește obligațiile în termenul prevăzut la alin. (4) sau și le îndeplinește defectuos, inclusiv dacă diminuează nejustificat despăgubirea sau întârzie achitarea despăgubirii, acesta este obligat la plata unor penalități de 0,2% pe zi de întârziere calculate la nivelul sumei de despăgubire cuvenită sau la diferența de sumă neachitată. Plata penalităților se face odată cu plata despăgubirii”.

Decizia ÎCCJ (Complet RIL) nr. 18/2023

Prin Decizia nr. 18/2023, ÎCCJ (Complet RIL) a admis recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Cluj și, în consecință, a stabilit că: „În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 21 alin. (1), (2) și (5) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, cu modificările și completările ulterioare, în cazul nerespectării termenului de 30 de zile reglementat de art. 21 alin. (1) și (2) din același act normativ, penalitățile de 0,2% pe zi de întârziere curg de la expirarea celor 30 de zile în care asiguratorul trebuia să răspundă cererii părții solicitante”.

HP

**DECIZIE ÎCCJ (COMPLET DCD) NR. 69/2023
(M. OF. NR. 1122/13.12.2023): ART. 10 ALIN. (1)
DIN LEGEA NR. 241/2005 PENTRU COMBATEREA EVAZIUNII
FISCALE, CORELAT CU ART. 486 ALIN. (2) DIN C. PR. PENALĂ**

De Redacția Pro Lege

Decizia ÎCCJ	Complet ÎCCJ	Act normativ	Sumar
Decizia ÎCCJ nr. 69/2023 (M. Of. nr. 1122 din 13 decembrie 2023)	Complet DCD	Art. 10 alin. (1) din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale (forma în vigoare la data de 20 noiembrie 2018), în corelație cu art. 486 alin. (2) din Codul de procedură penală	<i>În ipoteza pronunțării unei soluții de condamnare a inculpatului care achită integral pretențiile părții civile, în condițiile art. 10 alin. (1) din Legea nr. 241/2005, ca urmare a admiterii unui acord de recunoaștere a vinovăției în condițiile art. 478 și urm. din C. pr. pen., hotărârea penală are autoritate de lucru judecat asupra întinderii prejudiciului în fața instanței civile, nefiind incidente prevederile art. 486 alin. (2) din C. pr. pen.</i>

În M. Of. nr. 1122 din data de 13 decembrie 2023, s-a publicat **Decizia ÎCCJ (Complet DCD) nr. 69/2023**, în materie contenciosului administrativ și fiscal, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile privind interpretarea art. 10 alin. (1) din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu

modificările și completările ulterioare (forma în vigoare la data de 20 noiembrie 2018), în corelație cu art. 486 alin. (2) din Codul de procedură penală.

Obiectul dezlegării chestiunii de drept

Art. 10 alin. (1) din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale (forma în vigoare la data de 20 noiembrie 2018), în corelație cu art. 486 alin. (2) din Codul de procedură penală

Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale (forma în vigoare la data de 20 noiembrie 2018)

Art. 10

„(1) În cazul săvârșirii unei infracțiuni de evaziune fiscală prevăzute la art. 8 și 9, dacă în cursul urmăririi penale sau al judecării, până la primul termen de judecată, inculpatul acoperă integral pretențiile părții civile, limitele prevăzute de lege pentru fapta săvârșită se reduc la jumătate”.

Codul de procedură penală

„Art. 486: Soluționarea acțiunii civile

(2) În cazul în care instanța admite acordul de recunoaștere a vinovăției și între părți nu s-a încheiat tranzacție sau acord de mediere cu privire la acțiunea civilă, instanța lasă nesoluționată acțiunea civilă. În această situație, hotărârea prin care s-a admis acordul de recunoaștere a vinovăției nu are autoritate de lucru judecat asupra întinderii prejudiciului în fața instanței civile”.

Decizia ÎCCJ (Complet DCD) nr. 69/2023

Prin Decizia nr. 69/2023, ÎCCJ (Complet DCD) a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 7.835/2/2021 și, în consecință, a stabilit că: „În ipoteza pronunțării unei soluții de condamnare a inculpatului care achită integral pretențiile părții civile, în condițiile art. 10 alin. (1) din Legea nr. 241/2005, ca urmare a admiterii unui acord de recunoaștere a vinovăției în condițiile art. 478 și următoarele din Codul de procedură penală, hotărârea penală are autoritate de lucru judecat asupra întinderii prejudiciului în fața instanței civile, nefiind incidente prevederile art. 486 alin. (2) din Codul de procedură penală”.